

Síntesi de la memòria d'activitats 2022

Fundació Congrés Català de Salut Mental

Presentació

Els estatuts de la Fundació CCSM, reflecteixen la seva idea germinal: constituir-se en un instrument per la promoció de la Salut Mental. En aquest sentit, un element bàsic en el plantejament del nostre treball, és la interdisciplinarietat, el desig de reunir esforços amb totes les institucions, organismes, associacions, que des dels usuaris, familiars, professionals, responsables polítics i ciutadans en general, sustentin aquest mateix interès.

Aquesta Memòria, mostra de forma sintètica, les activitats realitzades durant aquest any 2022. De totes les activitats aquí descrites, disposem de la documentació tècnica complementària per tal d'ampliar i aprofundir en el treball desenvolupat en cada una d'elles.

A partir dels suports assolits, del compromís del nostre Patronat i dels Amics de la Fundació i de l'assistència i participació als actes i activitats organitzades, revalidem la nostra confiança per mantenir-nos treballant i aprofundint en l'estudi i transformació de tot allò que té a veure amb la salut mental.

Josep Vilajoana i Celaya
President

Víctor Martí i Carrasco
Director

Activitats realitzades

1. Congressos i Jornades

- **Jornada del Comitè d'Ètica Assistencial “DRETS BÀSICS EN ELS INTERNAMENTS PSIQUIÀTRICS”.**

Barcelona, 18 de març de 2022 (CoMB).

Jornada de treball per presentar el document “**Drets bàsics per a pacients en situació d'urgències o d'ingrés psiquiàtric**” i possibilitar la seva discussió.

Núm. Inscrits: 230 - Núm. Assistents: 200

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

Col·laboren:

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)
Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)
Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)
Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)
Col·legi de Metges de Barcelona (CoMB)
Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC)

[+ info de la Jornada](#)

- **Jornada “ÀGORA DE DEBAT SOBRE ELS MALESTARS EMOCIONALS EN JOVES I ADOLESCENTS EN EL MOMENT ACTUAL”**

Barcelona, 29 de març de 2022 (La Lleialtat Santsenca).

Espai de debat, de teoria i bones pràctiques, sobre l'escolta, la presencialitat i la derivació en persones amb malestar emocional a l'Atenció Primària de Salut (APS).

Jornada coorganitzada amb Fòrum Català d'Atenció Primària (FoCAP) i l'Associació Catalana de Professionals de la Salut Mental - AEN Catalunya.

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

- **Jornada Post 7è CCSM "PROPOSTES I PERSPECTIVES EN SOCIETAT DIGITAL I SALUT MENTAL".**

Barcelona, 16 de desembre de 2022 (CoMB).

Jornada de reflexió i debat en per aprofundir sobre els aspectes ètics involucrats en la digitalització de l'assistència sanitària, i també valorar el seu grau d'implantació i les indicacions de l'atenció a la salut mental per via telemàtica.

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Col·laboren:

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)

Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)

Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)

Col·legi d'Educaores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)

Col·legi de Metges de Barcelona (CoMB)

Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC)

[+ info de la Jornada](#)

3. Grups de treball

- **Grup de Pensadors**

Espai de reflexió i participació amb usuaris en primera persona, familiars i professionals.

Aquest any ha estat la 18a edició del grup. A partir de la 15a edició, s'ha fet extensiva la participació a tota la ciutadania i en un format de 7- 8 sessions per edició. El grup ha tingut participació de 20-21 membres.

Coordinadores: Montse Martínez i Àngels Vives.

- **GT "Salut Mental Comunitària"**

Espai per l'anàlisi i discussió d'experiències de salut mental comunitària, la formació, la docència i donar suport a la investigació.

A nivell de la nostra organització, és el nostre grup de referència per l'anàlisi, discussió i elaboració de tot allò que té a veure amb un model d'intervenció des de la perspectiva de la salut mental comunitària.

Equip de coordinació: Myriam Garcia, Anna Carrió, Albert Mariné i Lluís Albaigès

- **Grup de Joves “Migraespai”**

Grup constituït a partir de la iniciativa europea per a joves (17 a 30 anys) impulsada per l'Associació FaMiDo (Bèlgica) per construir un teixit de pensament entre joves de diferents països i d'accions locals proposades i dutes a terme per ells sobre temes al voltant dels processos migratoris i llurs dols per millorar les dificultats detectades en termes psicosocials.

El grup ha centrat la seva activitat en dos projectes:

- La maleta de jocs: creació de jocs (de taula, rols ...) sobre els 9 dols migratoris.
 - S'han dissenyat, conjuntament amb l'associació belga FaMiDo tres jocs més i s'ha fet un primer test d'un d'ells (dol per la família i amics) per valorar la seva eficàcia.
 - S'han realitzat els esbossos dels vídeos promocionals dels jocs per fer-ne difusió.
 - Trobada dels dos grups de treball a Bèlgica durant una setmana d'estiu per tal d'acabar de dissenyar els jocs i se'n va testar un. Es va parlar de la planificació i el cronograma del projecte.
 - Trobades telemàtiques de seguiment amb l'associació FaMiDo
- T'acompanyo!: projecte per afavorir els processos d'acollida i de integració d'immigrants i refugiats a la ciutat.
 - S'ha fet una formació als joves voluntaris sobre com acompanyar a altres joves i ajudar-los en el procés d'adaptació. Els formadors han estat: Àngels Vives i Albert Briansó.
 - S'ha iniciat una col·laboració amb el SAPPIR. Els professionals del Servei sol·liciten l'acompanyament d'un voluntari/a jove amb un usuari/a jove i se'n fa un seguiment.

Les sessions de treball (telemàtic) amb els joves de FaMiDo les ha coordinat una de les joves del grup, Hung-Ling Wong.

Coordinadora: Marta Figueras

[+ Info dels Grups de Treball](#)

4. Formació i recerca

- **Diploma d'especialització en salut mental col·lectiva. 8a i 9a edició.**

A iniciativa de la Universitat Rovira i Virgili i amb la col·laboració de, a més de la FCCSM, de Ràdio Nikosia i el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya. Octubre 2021 – Juliol 2022 i Octubre 2022 – Juliol 2023.

Núm. d'alumnes: 22

Valoració: al llarg de les últimes 9 edicions, el Postgrau de Salut Mental Col·lectiva s'ha consolidat com una proposta d'aprenentatge que atén necessitats específiques i generals en el sector de la salut comunitària. Des d'una perspectiva multidisciplinària, aquesta formació es constitueix alhora com un espai de trobada, reflexió i anàlisi des d'on generar noves eines i metodologies per abordar la qüestió de la salut mental des d'una perspectiva atenta de la seva complexitat. Algunes de les competències i objectius assolits són els següents:

- Aprendre a adoptar decisions creatives i innovadores en l'abordatge de la salut mental.
- Desenvolupar capacitats que promouen la reflexió crítica, el treball en equip i la cooperació i complementarietat entre sabers i experiències.
- Aprendre a treballar en equip a partir de lògiques horitzontals i participatives.
- Aprendre a desenvolupar eines i dispositius de participació i intervenció col·lectiva en el camp de la salut mental centrat en la persona i no en la patologia. Adquirir una base teòrica i pràctica per a això.
- Contribuir en el procés de rehabilitació de persones amb trastorns mentals severes a partir de la creació d'espais alternatius de socialització i de la reconstrucció i el manteniment de les seves xarxes socials a través de pràctiques comunitàries.
- Desenvolupar intervencions que tinguin com a referent el concepte de Salut Global que ha estat recentment definit i promogut per l'Organització Mundial de la Salut segons el qual "La salut global és una manera de veure i abordar la salut com un bé global, com un tema de justícia social i com un dret universal. És un abordatge multifacètic, dinàmic i interdependent que respon a riscos locals i globals en salut i que té com a eixos l'equitat, l'ètica i el respecte als drets humans".
- Saber desenvolupar estratègies i metodologies d'avaluació continuada.
- Conèixer els dispositius que conformen l'actual xarxa complexa de serveis assistencials i ser capaç d'oferir als usuaris, un itinerari segur i consensuat per a ells.

[+ info del postgrau](#)

5. Consultoria i assessorament

- **Comitè d'Ètica Assistencial (CEA).**

Després de la seva acreditació oficial com a Comitè d'Ètica Assistencial, l'activitat del CEA ha estat marcada per l'adequació als nous requeriments i funcionament.

- S'ha avançat amb el procés de renovació i revitalització del Comitè.
- Procés de cohesió de l'equip i consolidació del seu ritme de treball. Per facilitar-ho s'ha treballat amb la metodologia de "píndoles". Breus escrits, prèvia discussió i debat.
- Atenció a consultes de casuística de persones, institucions o situacions diverses.
- Consolidació d'un eix de treball en temes d'infants i adolescents.

- Promoció a través de la Web de la Fundació, la difusió i divulgació dels treballs i propostes del CEA.
- Elaboració del document “Drets bàsics per a pacients en situació d’urgències o d’ingrés psiquiàtric”
- Realització de la Jornada “Drets bàsics en els internaments psiquiàtrics”, en el que es presenta el Document de referència.
- Publicació d’un article al diària ARA

Referents: Sílvia Ventura, presidenta i Joan Badia, secretari.

[+ info del CEA](#)

- **Pla Municipal de Salut Mental del Vendrell**

Elaboració d’un Pla Municipal de Salut Mental pel municipi del Vendrell. L’encàrrec rebut de l’Ajuntament pretén donar resposta a tres àrees:

- Diagnosi de la situació
- Objectius del pla
- Línies estratègiques

La demanda sorgeix davant la situació de crisi en l’atenció a la Salut Mental, augment del malestar emocional de la població en general, i de la gent jove en particular.

Referents: Josep Moya i David Ventura

6. Participació i cooperació

6.1 Participació

La Fundació està representada i participa en diferents instàncies i comissions de treball, ja sigui a iniciativa dels organismes governamentals com dels no governamentals. Algunes d’elles son:

- **Pacte Nacional de Salut Mental**
Departament de Presidència
- **Consell Assessor del Pla Director de Salut Mental i Addiccions.**
Departament de Salut. Referent: Ada Ruiz.
- **Consell Municipal de Benestar Social.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Josep Vilajoana.
- **Grup de Treball sobre Salut del Consell Municipal de Benestar Social.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Ada Ruiz.
- **Comitè Català per l’acollida de persones refugiades.**
Generalitat de Catalunya. Referents: Àngels Vives i Tessie Morandi.

- **Taula de Salut Mental.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Ada Ruiz.
- **Projecte sobre la lluita contra l'estigma en l'àmbit de la salut mental.**
Obertament. Referent: Montse Martinez.
- **CoActuem per la Salut Mental**
Federació Salut Mental Catalunya i Universitat de Barcelona. Referents: Anna Carrió i David Clusa

6.2 Cooperació i Relacions Internacionals

- **Col·laboració amb el Moviment europeu per la dignitat, la continuïtat i l'accessibilitat en l'atenció al malalt mental.** Carta de Niça – Projecte Grundtvig.
 - Participació a les Jornades de l'ANPCME (Association Nationale des Psychiatres Presidents et Vice-Presidents des Comissions medicales d'Etablissement des Centres Hospitaliers). Strasbourg, setembre de 2022

Referent: Carles Garcia Ribera

7. Publicacions i comunicació

7.1 Publicacions

Difusió i divulgació del fons editorial de la Fundació:

- Revista *Quaderns en Salut Mental*
- Documents de la Fundació

7.2 Comunicació:

- WEB de la FCCSM
Manteniment i actualització de la web www.fccsm.net
- Butlletí informatiu
- Xarxes socials (Facebook, Twitter, Canal Youtube).

8. Fòrum de Debat

Espai de debat, participació i intercanvi, amb algun convidat extern, entorn a temes diversos d'interès.

- **Digitalització de l'atenció a la salut mental: oportunitats i riscos**

Terrassa, 28 d'abril de 2022 - Hospital de Terrassa. Consorci Sanitari de Terrassa.

Amb la intervenció de:

Judit Miralda, informàtica, en primera persona i activista per la salut mental

José Manuel Lopez, psiquiatre. Parc Salut Mar

Anna Carrió, treballadora social. Fundació Vidal i Barraquer

Jordi Peris, psicòleg clínic. Institut Pere Mata

Coordina: Observatori Societat Digital i Salut Mental

- **Eutanàsia i salut mental**

Barcelona, 22 de juny 2022 - Centre Cívic de Vila Floria.

Amb la intervenció de:

Pablo Hernando, psicòleg, Màster en Bioètica, Membre del Comitè de Bioètica de Catalunya i de la Comissió de Garanties i avaluació de prestació d'ajuda a morir.

Josep Ramos, psiquiatre i membre dels comitès de Bioètica de Catalunya i del d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya.

Sergio Ramos, doctor en Filosofia, professor lector de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona.

Coordina: Junta FCCSM

- **Creació artística i salut mental: un diàleg entre artistes**

Barcelona, 17 d'octubre 2022 - Centre Cultural Ton i Guida

Amb la intervenció de:

Francesc de Diego, artista plàstic i guanyador del 5è Premi Xarxart (2013)

Josep Duran "Urco", pintor i accèssit al 6è Premi Xarxart (2017)

Marta Bassart, artista plàstica i guanyadora del 7è Premi Xarxart (2021)

Cristina Laura, artista plàstica i guanyadora del 6è Premi Xarxart (2017)

Coordina: GT "Creació artística, cultura i SM"

- **Veïnatges creatius a la ciutat: art, interculturalitat i salut mental**

Barcelona, 15 de novembre 2022 – Telemàtic

Amb la intervenció de:

Mireia Estrada, gestora cultural i curadora de projectes artístics relacionats amb la immigració, interculturalitat i la integració social

Coordina: Grup de treball Migraespai

- **La immersió en la realitat virtual i els efectes en el psiquisme i les dinàmiques socials.** Presentació del llibre “¿Bienvenido metaverso? Presencia, cuerpo y avatares en la era digital”
Barcelona, 30 de novembre 2022 – Telemàtic

Amb la intervenció de:

José Ramón Ubieta, psicoanalista. Professor de la UOC.

Liliana Arroyo, doctora en Sociologia. Investigadora de l'Institut d'Innovació Social d'ESADE.

Coordina: Observatori Societat Digital i Salut Mental

- **Aplicacions d'intel·ligència artificial en el sector salut, els riscos i els impactes ètics i socials**
Barcelona, 16 de desembre 2022 - Sala d'Actes del CoMB

Amb la intervenció de:

Ulises Cortés, enginyer. Investigador i professor de la UPC.

Coordina: Observatori Societat Digital i Salut Mental

9. Altres activitats

- **Visita i presentació de l'exposició de Francesc Tosquelles**

Barcelona, 12 de maig 2022 (CCCB).

Com una màquina de cosir en un camp de blat és el títol de l'exposició que va tenir lloc al CCCB del 8 d'abril al 28 d'agost, amb referència al recorregut per les pràctiques d'avantguarda que el psiquiatre Francesc Tosquelles va portar a terme en el camp terapèutic, polític i cultural.

Activitat coorganitzada amb el CEESC i amb la col·laboració del CCCB

[+ info de l'exposició](#)

10. Activitat interna

- **Junta de Govern**
 - Programació, direcció i avaluació de les activitats i propostes de la Fundació.
 - Discussió i elaboració de documents, manifestos o comunicats sobre temes d'actualitat.
 - Presa de contacte periòdics amb organismes i institucions del nostre sector.
 - Altres temes d'interès.

- **Patronat**
 - S'ha mantingut com un espai d'anàlisi i avaluació de les necessitats dels nostre entorn i el pla d'actuació de la Fundació.
 - S'ha realitzat una renovació parcial per adequar-lo a les noves necessitats de la Fundació.
 - Reunió anual del Patronat: 15/6/22
- **Amics de la Fundació**
 - Grup de suport i participació per les activitats de la Fundació.

11. Col·laboracions institucionals

11.1 Socis protectors

- **Col·legi de Metges de Barcelona (CoMB)**
- **Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)**
- **Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)**
- **Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)**
- **Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)**
- **Col·legi Oficial de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC)**

11.2 Administració

- **Pacte Nacional de Salut Mental**
- **Departament de Salut**
 - Pla Director de Salut Mental i Addiccions (PDSMiAd)
- **Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**
 - Secretaria General de Treball, Afers Socials i Famílies
 - Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania
 - Comitè Català d'Acollida a les Persones Refugiades
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea de Presidència.
 - Àrea d'Atenció a les Persones
 - Direcció de Relacions Internacionals
- **Ajuntament de Barcelona**
 - Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)
 - Taula de Salut Mental. Programa de Salut. Drets Socials
 - Direcció de Justícia Global i Relacions Internacionals i Cooperació

11.3 Altres entitats

- **Col·legi de Periodistes de Catalunya**
- **Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB)**
- **Coordinadores de la xarxa pública de salut mental i addiccions: SRC-CD, CSMIJ i CAS**
- **Fundació Salut Mental Catalunya**
- **Salut Mental Barcelona**
- **Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1a Persona (VEUS)**
- **Associació Catalana de professionals de Salut Mental – AEN. Catalunya (ACPSM – AEN Catalunya)**
- **Fòrum Salut Mental**
- **Memorial Mental de l'Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris.**
- **Sant Pere Claver – Fundació Sanitària**
- **Fundació Vidal i Barraquer**
- **Fundació Orienta**
- **iPsi Centre d'atenció, docència i investigació en Salut Mental**
- **Societat Espanyola de Psicoanàlisi (SEP)**
- **Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC)**
- **Fundació Blanquerna**
- **Fundació “la Caixa”**
- **Associació Catalana d'Infermeria en Salut Mental (ASCISAM)**
- **Associació Catalana de Juristes Demòcrates (ACJD)**
- **Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental (SCPISM)**
- **Associació Catalana Psicoteràpia Psicoanalítica (ACPP)**
- **Grup Alfa**
- **Universitat Autònoma de Barcelona**
- **Universitat Rovira i Virgili**

- **Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP – UAB)**
- **Grup Formació**
- **INTRESS**
- **Punt de Referència**
- **Migracode**
- **Familles du Monde (Bèlgica)**
- **ASBL (Bèlgica)**
- **Ajuntament de Vic**
- **Ajuntament de Rubí**
- **ConSORCI Sanitari de Terrassa**
- **Centre Cívic Baró de Viver**
- **Centre Cívic Toni i Guida**
- **Centre Cívic Manuel Vázquez Montalbán**
- **SRC Pi i Molist**
- **Centre d'Higiene Mental de les Corts**
- **Club Social Ments Obertes**
- **Susoespai**
- **Associació cultural Lluïsos de Gràcia**
- **Altres**